

‘PÅ GRENSEN

Grenseløs containerjakt

Norsk toll er har suksess med containerprogram, som er et av FN's mest vellykka prosjekter.

NØDNETT TIL HELE LANDET

I 2016 får hele Tollvesenet tilgang til nødnettet.

NY TOLLSTASJON

Junkerdal har fått ny tollstasjon.

PRØVER PEPPERSPRAY

I et prøveprosjekt utstyres tollere med nytt verktøy.

PÅ GRENSEN

Et blad fra
Toll- og avgiftsdirektoratet
Postboks 8122 Dep., 0032 Oslo
www.toll.no
Tlf.: 22 86 03 00

Ansvarlig redaktør: Robert Haast
Redaktør: Karoline Carlsen
Design og redaksjonell rådgivning:
Millimeterpress
Trykk: Grøset
Opplag: 3500 eksemplarer
Forsidefoto: Shutterstock
Korrektur: Slett og rett korrektur og
språkvask

ISSN 1891-2486

Innspill og tips kan sendes til kaca@toll.no.

Spørsmål og henvendelser om abonnement og adresseendringer kan sendes til bente-marian.lynum@toll.no. Dette magasinet er Svanemerket, som innebærer at trykksaken oppfyller kriteriene i henhold til en fellesnordisk miljømerking. Et Svanemerke betyr at denne trykksaken medfører mindre miljøproblemer enn andre produkter for bruk i samme hensikt. Det stilles også miljøkrav til emballasjen. Kriteriene revideres fortløpende etter hvert som ny kunnskap kommer til. Se www.ecolabel.no for mer informasjon.

Abonnenter mottar bladet i miljøvennlig innpakning fremstilt av nedbrytbar bioplast.

LEDER

Styrker grensekontrollen

18. november i fjor overleverte jeg utredningen om styrking av Tollvesenets grensekontroll til finansminister Siv Jensen. Da regjeringen i høst la fram sitt statsbudsjett for 2016, var det tydelig at det finnes politisk vilje til å følge opp forslagene i utredningen.

91,5 millioner kroner til 123 nye stillinger og nytt teknisk utstyr vil uten tvil styrke dagens grensekontroll.

123 nye stillinger betyr at mange aspiranter skal utdanne seg i årene som kommer. I denne utgaven av På grensen kan du møte to av de sist ansatte.

DØGNBEMANNET KONTROLL

Styrkingen av Tollvesenet vil gi oss døgnbemannet kontrollberedskap på de viktigste grenseoverganger, noe som er viktig for at vi skal kunne overvåke trafikken best mulig og avdekke ulovlig vareførsel inn og ut av landet. Skiltgjenkjennendekameraer har allerede vist seg svært effektive, og budsjettmidler til kameraer på alle veier inn i Norge vil sammen med økt bemanning gi resultater.

Vi har lenge ønsket å forsterke etterretningsvirksomheten vår for å bli mer målrettet i utvelgelsen av kontrollobjekter. Etableringen av nasjonalt kompetansesenter for analyse og etterretning, som regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2016, vil forbedre objektutvelgelsen, og antall beslag av farlige og forbudte varer vil øke.

JUNKERDAL

Et annet viktig steg i styrkingen av grensekontrollen, er åpningen av nye Junkerdal tollsted. Nå er et gammelt og utdatert tollsted erstattet med en topp moderne stasjon, noe som gjør tollerne bedre rustet til å ta seg av den økende trafikken, både når det gjelder å oppnå effektiv vareførsel for næringslivet og når det gjelder å forbedre grensekontrollen.

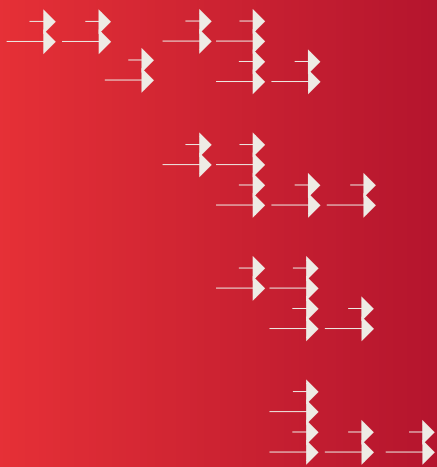
TOLLETATEN

1. januar 2016 blir en spesiell dag for Toll- og avgiftsetaten. Vi endrer navn til Tolletaten og flere hundre av våre ansatte får en ny arbeidsgiver i Skatteetaten, som samtidig overtar Tollvesenets ansvar for fastsetting og innkreving av særavgifter og motorvognavgifter. For næringslivet vil endringene være små, og både vi og Skatteetaten vil gjøre alt vi kan for at overgangen skal bli så usynlig og smidig som mulig.

Fra årsskiftet vil altså den nye Tolletaten stå fram. Grensekontroll og vareførsel er hovedoppgavene våre, og i det pågående strategiarbeidet skal det langsiktige målbildet for den nye Tolletaten meisles ut.

Bjørn Røse
toll- og avgiftsdirektør

INNHOOLD

PÅ SKOLEBENKEN

Bjørnar og Maiken har akkurat begynt som tollaspiranter. Vi har fulgt dem den første tiden.

04 EITT INFOSENTER
Frå 1. desember er alle infojenter slått saman til eitt, som har sete i Oslo.

05 TOLL DAGEN 2015
Rekordpåmelding til næringslivets og Tollvesenets møteplass.

06 DEN NYE TOLLETATEN
Organisasjonen skal utvikles med de nye hovedoppgavene i 2016.

08 STORSATSING I BUDSJETTET
91,5 millioner kroner til Tollvesenet i forslaget til statsbudsjett.

09 NY TOLLSTASJON
Junkerdal har fått ny topp moderne tollstasjon.

10 NØDNETT TIL ALLE
I mars 2016 får alle tollregionene nødnett.

13 TAR I BRUK PEPPERSPRAY
Fra årsskiftet kan tjenestemenn i Tollvesenet bruke pepperspray.

14 SNART OVERFØRT
1. januar overføres flere av oppgavene til Skatteetaten.

20 CONTAINER-SJEFEN
Ketil Ottersen leder FNs suksessprogram «Container Control Programme»

23 TRAVEL HVERDAG
Tollerne på Storskog har fått en ny hverdag.

KORT OM ALT

228

KILO AMFETAMIN

Dei tre første kvartala i år har Tollvesenet beslaglagt til saman 228 kilo amfetamin. Det er nesten tre gonger så mykje som i den tilsvarende perioden i fjor. Det er gjort til saman 253 amfetaminbeslag i år, men det er særleg fleire større beslag som er bakgrunnen til auken. ■

Sammlar infosenteret

Frå 1. desember er alle infosenter slått saman til eitt, som har sete i Oslo.

– Overtakinga av oppgåvene frå dei andre tollregionane går etter planen. Vi merkar at det er fleire som tek kontakt, og det er travle dagar for tenestemennene, seier kontorsjef Arnstein Lien ved infosenteret.

Sidan januar i år har tollregion Oslo og Akershus overteke oppgåvene frå dei andre regionane, og ifølgje Lien har overtakinga gått smidig. Det har vore god dialog, og kontorsjefen forsikrar at dei har fått all verdifull informasjon om lokale forhold og tenestetilbod.

– Publikum vil dermed merke lite til omlegginga. Dei kan vere sikre på å få like korrekte og utfyllande svar same kvar i landet dei kjem frå, seier Lien.

Det første infosenteret blei oppretta i 1996. Spørsmåla kjem frå både privatpersonar og næringsliv. Privatpersonar står for ein tredjedel av spørsmåla.

Det er rundt 7500 som tek kontakt med infosenteret kvar måned. ■

INFOSENTER: Det er travle dagar for tenestemennene ved infosenteret om dagen.

NYTT NAMN

Frå 1. januar blir Toll- og avgiftsetaten til Tolletaten. Det heng saman med overføringa av dei fleste avgiftsoppgåvene til Skatteetaten frå årsskiftet. Endringa betyr òg at Toll- og avgiftsdirektoratet endrar namn til Tolldirektoratet, og at Bjørn Røse blir tolldirektør i staden for toll- og avgiftsdirektør. Hovudoppgåvene til Tolletaten blir grensekontroll og vareførselsadministrasjon. ■

NORDISK AKSJON

Tolletatane i dei nordiske landa har i haust samarbeidd om ein felles aksjon mot dei nye psykoaktive narkotiske stoffa. Under aksjonen blei det til saman beslaglagt 172 sendingar som inneheldt narkotika, doping og ulovlege legemiddel. 45 av sendingane inneheldt syntetisk narkotika. Blant mottakarane av sendingane kjende Tollvesenet til 54 prosent frå før. ■

VERDA RUNDT

Ny tolldatamodell frå EU

Mellom 2016 og 2020 vil EU utvikle ei rekkje nye elektroniske tollsystem. Det nye systemet vil ha nye datakrav baserte på ein ny kompatibel datamodell frå World Custom Organization (WCO). Den nye modellen blir kalla «EU Customs Data Model» (EU CDM).

BETRE SAMHANDLING

Modellen vil føre til ei harmonisering av dei elektroniske datakrava innanfor EU og byggje ein trelags interoperabilitet frå det regionale og nasjonale nivået. Blant dei venta resultatene er forbetra samhandling mellom tolletaten og andre etatar på grensa og betre samhandling mellom tolletaten og økonomiske operatørar.

EFFEKTIV RISIKOVURDERING

WCO håper at dette vil gjere at tolletaten vil forbetra rolla si når det kjem til forenkling av handel og kontroll. Forbetra interoperabilitet ved betre datasamhandling gjennom forsyningskjeda og forbetra datakvalitet vil bidra til ei meir effektiv risikovurdering. ■

Rekord på Tolldagen 2015

ÅPNET: Toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse åpnet Tolldagen.

Med 260 påmeldte var det rekordmange deltakere på årets tolldag.

TEKST: Karoline Carlsen | kacal@toll.no | 922 61 020

FOTO: Terje Heiestad

2. november ble tidenes tredje tolldag arrangert, og det var nesten ingen tomme stoler i salen på Oslo Kongressenter. Totalt var 260 deltakere påmeldt, hovedsakelig fra næringslivet. Dagen ble startet av toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse, som forsikret næringslivet om en smidig oppgaveoverføring fra Tollvesenet til Skatteetaten.

– Dere vil nesten ikke merke forskjellen. Det vil bli små endringer for dere som aktører og det vil fortsatt være de samme systemene og kontoene, forsikret Røse.

DIGITALISERINGEN

Et gjentakende tema i løpet av dagen var digitalisering og netthandel. Heike Barcyk fra World Custom Organization (WCO) snakket om den økende digitaliseringen i samfunnet generelt og innenfor Tollvesenet

spesielt, både med tanke på utfordringer, men også muligheter. Ifølge hovedorganisasjonen Virke ble det netthandelt for 6,6 milliarder kroner første halvår i år. Og til tross for nedgangstider, er det ingenting som tyder på at nordmenn handler mindre.

TRENGER HJELP

Den enorme pakke- og varestrømmen som bare øker, er en utfordring for Tollvesenet.

– Vi trenger deres hjelp, sa Andres Flekke i kontrollavdelingen i Toll- og avgiftsdirektoratet fra talerstolen, rettet mot næringslivet.

– Når dere ser noe som er rart, er vi interessert. Vi ønsker helst bare å kontrollere det som er relevant. Ikke dere som har alt i orden, sa Flekke.

I løpet av dagen ble det holdt en rekke foredrag. Hva som skjer på grensen med utfordringene ved Svinesund og Ørje, Toll-etaten – veien videre og vareeiers ansvar var noen av temaene. ■

FULL SAL: Oslo Kongressenter var fullsatt med representanter fra næringslivet.

TOLL-SKATT: Toril Hagen fra Skatteetaten snakket om endringene fra 1. januar.

VAREFØRSEL: Et av hovedmålene for den nye Tolletaten er å tegge til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer.

Utvikler den nye Tolletaten

Organisasjonsutviklingsprosjektet «Nye Toll» leder arbeidet med å utvikle den nye Tolletaten.

TEKST: Tore Skår | tore.skar@toll.no
 FOTO: Terje Heiestad og Bård Gudim

– Tollvesenet er preget av store endringer. I statsbudsjettet for 2016 lanseres en av tidenes satsinger på grensekontrollen i Norge. Det skal ansettes 123 nye ansatte i grensekontrollen. Samtidig er vi nå i ferd med å slutføre overføringen av oppgaver og 335 ansatte fra Tollvesenet til Skatteetaten, sier Karianne Løken som er prosjektleder for Nye Toll-prosjektet i Tollvesenet.

NY FASE

Nå starter en ny fase i organisasjonsutviklingsprosjektet.

– Nå skal vi tenke mer grunnleggende rundt måten Tollvesenet jobber på. Vi skal formulere et langsiktig mål bilde, med klare prioriteringer for operativt fokus og hvilke utviklingstiltak som skal gjennomføres de nærmeste årene, konkretisert i en ny strategiplan. Dette gjelder både for grensekontrollen og for måten vi tilrettelegger vareflyten for næringslivet over grensene, forklarer Karianne Løken.

– Vi ønsker brukermedvirkning for å få innspill til prioriteringer og veien videre. Vi kommer derfor til å henvende oss til næringslivet og andre samarbeidspartnere om dette til neste år, sier Karianne Løken.

STARTET VÅREN 2015

Nye Toll-prosjektet startet opp våren 2015. I første omgang jobbet prosjektet med å få på plass en organisasjon som er tilpasset endringene ved årsskiftet.

– I og med at både oppgaver og ansatte skal overføres til Skatteetaten, har det vært nødvendig å gjøre endringer i organisering og styring for å sikre gode tjenester og en

LEDER PROSJEKTET: Karianne Løken i Tollvesenet.

effektiv organisasjon fra årsskiftet, understreker Karianne Løken.

Blant annet er det laget nye organisasjonskart for hele etaten og gjennomført et omfattende HR-prosjekt for å plassere medarbeiderne i de nye organisasjonskartene. Nye Toll-prosjektet har også bidratt med innspill til Finansdepartementet ved utvikling av nye hovedmål og styringsparametere for etaten.

NYTT NAVN OG NYE HOVEDMÅL

I forslaget til statsbudsjett for 2016 ble etatens nye navn og nye hovedmål for 2016 satt. Fra 2016 skal etaten hete Tolletaten. De nye hovedmålene er:

1. Legge til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer
2. Beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer
3. Bidra til forenkling, harmonisering og innovasjon på etatens ansvarsområder

De tre nye hovedmålene er ikke bare et resultat av oppgaveoverføringen, men også generelle forbedringer.

– Hovedmål tre er nytt og spennende. Ledelsen har et ambisiøst mål om å utvikle etaten raskere og med bedre kvalitet. Dette hovedmålet er derfor rettet mot hvordan etaten skal utvikles framover, noe vi vil jobbe videre med i 2016, avslutter Karianne Løken ■

NY FASE: 1. januar 2016 går Toll- og avgiftsetaten inn i en ny tid, og endrer navn til Tolletaten.

Storsatsing på Tollvesenet

91,5 millioner kroner til 123 nye stillinger skal styrke Tollvesenet i 2016.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 92 26 10 20

FOTO: Terje Heiestad

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016, er det foreslått en kraftig styrking av Tollvesenet. I samme år som oppgaver knyttet til særavgifter, innførselsmerverdiavgift og 335 årsverk skal overføres til Skatteetaten, setter regjeringen av 91,5 millioner kroner til Tollvesenet.

– Tollvesenet møter stadig mer alvorlig og organisert kriminalitet i sitt arbeid med grensekontroll. Vi styrker derfor grensekontrollen kraftig. Vi foreslår flere tollere på grensen, bedre utstyr med kameraer på alle grenseoverganger og en kraftig styrking av etatens etterretningskapasitet, sier finansminister Siv Jensen.

FORDELINGEN I GANG

91,5 millioner kroner betyr 123 nye stillinger og nytt kontrollutstyr.

- 45 årsverk skal sikre elektronisk tilstedeværelse med kameraovervåkning av alle landevegs grenseoverganger.
- 50 årsverk gir døgnbemanning ved Svinosund og Ørje tollstasjoner i Østfold. Tollbemanningen styrkes ved lufthavnene i Bergen, Kristiansand, Sandefjord, Trondheim og Tromsø.
- 28 årsverk styrker etterretnings- og analysekapasiteten i Tollvesenet.

– Forslagene viser at det er politisk vilje til å følge opp forslagene i rapporten om styrking av grensekontrollen, sier toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse. Rapporten overleverte han personlig til finansministeren 18. november i fjor.

I Toll- og avgiftsdirektoratet er oppfølgingen av statsbudsjettet i full gang.

– Vi har nå startet arbeidet med fordelingen av årsverkene, og er godt i gang med dette i samarbeid med tollregionene, sier avdelingsdirektør Eivind Kloster-Jensen ved kontrollavdelingen i Toll- og avgiftsdirektoratet.

Satsingen på Tollvesenet betyr også mye for det videre arbeidet med prosjekt «Nye Toll».

– Så vidt jeg er kjent med, er dette den mest betydningsfulle styrkingen av Tollvesenet på flere tiår, sier Karianne Løken som er prosjektleder for Nye Toll-prosjektet. ■

Fakta

STYRKING AV GRENSEKONTROLLEN

I mars 2014 ble Tollvesenet bedt om å utrede og foreslå tiltak for å rendyrke og styrke rollen som grenseetat og samfunnsbeskytter. 18. november 2014 ble rapporten overlevert til finansminister Siv Jensen.

Hovedtrekkene i rapporten er:

- Styrke kontrollkapasiteten på grensen.
- Kraftsatsing på kontrollen av post- og kurerendinger.
- Ta i bruk moderne teknologi, som skiltlesende kameraer.
- Vilje til å ta på seg nye oppgaver på grensen, som for eksempel personkontroll, promillekontroll mm.

Topp moderne i Junkerdal

Den nye tollstasjonen i Junkerdal gjør Tollvesenet bedre rustet for trafikken fra Sverige.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

FOTO: Karoline Carlsen og Knut Tverli

Med utbyggingen av Graddisveien (riksvei 77), tyder alt på at trafikken fra Sverige og Norge via Junkerdal i Nordland bare vil øke i årene som kommer. Den gamle tollstasjonen var liten, utdatert og dårlig utstyrt til å takle den stadig økende trafikken. Da nytt tollsted ble besluttet og grunnsteinen lagt ned i november i fjor, var det derfor mange som gledet seg. 28. oktober i år sto den helt nye stasjonen ferdig.

NØKKEL FRA STATSBYGG

– Dette er en stor dag for Tollvesenet og for regionen, men først og fremst en stor dag for medarbeiderne som skal ha sin daglige arbeidsplass her, sa toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse under den offisielle åpningen av tollstasjonen.

Røse hadde da fått overlevert den symboliske nøkkelen til det nye tollstedet av avdelingsdirektør Kjersti Sandvold i Statsbygg.

– Dette er en topp moderne tollstasjon, med helt nye muligheter, sa Røse under åpningen.

TÅLMODIGE

For det er liten tvil om at den nye stasjonen betyr en helt ny hverdag for de ansatte. Regi-

INVITERT: Det var flere inviterte gjester til åpningen.

ENDELIG ÅPNET: Både de ansatte ved Junkerdal og representantene fra Toll- og avgiftsdirektoratet er stolte over det nye bygget.

ondirektør i Midt-Norge, Rasmus Hugdahl, skrøt også av det nye bygget, som er i overkant av 1000 kvadratmeter stort.

Det er den moderne kontrollhallen som utgjør det meste av anlegget, og med den nye hallen kan tollerne nå gjennomføre kontroll innendørs. Dette vil bety både en grundigere og mer effektiv kontroll.

– Nå gleder vi oss til å ta dette i bruk, og det er ikke tvil om at dette vil gjøre oss bedre rustet, sa Hugdahl. Han skrøt av de ansatte ved tollstedet, som har vært tålmodige, engasjerte og deltakende i prosessen og byggingen av sin nye arbeidsplass.

81,9 MILLIONER

Det var en stolt kontorsjef ved Junkerdal som viste gjestene rundt i det moderne bygget. I tillegg til kontrollhallen, er det helt nytt teknisk utstyr, muligheter for ANPR, kontrollrom, møterom og en ekspedisjon tilpasset forholdene med skuddsikkert glass.

– For en herlig følelse det er å ta dette i bruk, sa kontorsjef Einar Bødker under åpningen.

Nybygget har hatt en kostnadsramme på 81,9 millioner kroner, og er på totalt 1015 kvadratmeter. Statsbygg la under åpningen

ikke skjul på at prosjektet har vært krevende og tatt tid på grunn av beliggenheten langt fra urbane strøk. Det er blant annet strukket opp 25 kilometer med fiberkabel og boret etter vann. ■

Fakta

JUNKERDAL TOLLSTASJON

- Nye Junkerdal tollstasjon er en del av satsingen på en helhetlig og mer effektiv grensekontroll mot Finland, Russland og Sverige.
- Nybygget har kostet 81,9 millioner kroner.
- Den nye stasjonen erstatter eksisterende tollsted, som ble åpnet i november 1983.
- I dag tjenestegjør ni tjenestemenn ved tollstedet.
- Det nye tollstedet er på totalt 1015 kvadratmeter.
- Junkerdal tollstedet er en del av grensetollsamarbeidet mellom Norge og Sverige, og tjenestemennene utfører tolloppgaver for begge lands regning.

BUNNEN AV BÅTEN: Frå maskinrommet i danskebåten er kommunikasjone nå klar og uproblematisk.

Heile landet på nødnett

Snart er det slutt på dårleg sambandsdekning og mobiltelefonar utan dekning. I 2016 skal alle tollregionar vere tilknytte nødnettet, og då vil kommunikasjonen bli betre og samarbeidet med andre etatar lettare.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

FOTO: Terje Heiestad

Hausten 2012 fekk Tollvesenet låne 18 handhaldne nødnettradioar av Politiets fellestener – det første møtet med nødnettet. Innan mars 2016 – fire år etter – skal alle regionar kommunisere på nødnettet.

VIKTIG VERKTØY

I 2012 var tollregionane Oslo og Akershus og Øst-Norge dei første som fekk teste ut nødnettradioane, og det nye sambandet blei raskt populært.

– Etter ei veke ville alle låne det, seier Svein Nørve, som har vore prosjektansvarleg for nødnett i Tollvesenet.

Den første tida blei nødnettet testa for å sjekke dekninga på stader der det hadde vore dekningsproblem, og erfaringa var at nødnettet fungerte mykje betre enn tidlegare løysingar. Det blei òg identifisert stader der det framleis var dårleg dekning, men dei fleste av desse områda er blitt utbetra.

– Vi får så å seie ingen klagar på dekninga, og for regionane som koplar seg på no, vil dette ha mykje å seie, seier Nørve.

Med nødnettet slepp Tollvesenet å byte mellom ulike lokale radiosamband, og det er heller ikkje nødvendig å bruke mobiltelefon. I tillegg til å vere kryptert og umogleg å

avlytte, gir nødnettet alle nød- og redningsetatar høve til å snakke saman på eit felles samband.

– Det har særleg gjort samarbeidet med politi og kystvakt mykje enklare, seier tolloverinspektør Bjørn Langrud ved kontrollkontoret i Oslo. Han har stått i spissen for prosjektet saman med Svein Nørve. Saman er dei to ansvarlege for å lære opp nødnettinstruktørar over heile landet.

ANSVARLEGE: Bjørn Langrud (t.v.) og Svein Nørve har ansvaret for prosjektet og opplæringa.

UTE OG INNE: Nødnett gjør kommunikasjon utenfra skanneren og inn i kontrollrommet enklare.

► HEILE LANDET

I 2014 signerte Tollvesenet ein avtale med Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK), og tollregionane Oslo og Akershus, Aust-Noreg og Sør-Noreg fekk eigne radioar.

No er det bestilt utstyr til resten av landet, og målet er å bli ferdig med opplæringa slik at alle regionane er på nødnett innmars 2016.

Når heile Tollvesenet bruker nødnett,

SENTRALEN: På sentralen sit Marianne Brudeli og har ingen problemer med å kommunisere med tenestemennene.

kan tenestemenn i Finnmark kommunisere med Sør-Noreg på eit samband utan dekning- eller taleproblem.

BESLAG

Det at ein har sambandsdekning på stader der det ikkje er mobildekning, har alt ført til beslag.

– Nokre stader er det ikkje mobildekning, og dermed får ikkje følgjebilane i smuglar-konvoiar varsla bakover når vi stansar dei akkurat i dette området. Samtidig har vi kjempegod dekning til å kommunisere oss imellom, seier Bjørn Langrud.

Dekninga er òg testa i skip, bygg og fjell-anlegg. Med noko ekstrautstyr er det nesten full dekning her òg. Nørve og Langrud er sikker på at det nye nødnett gir tenestemenn i Tollvesenet ein enklare, meir stabil og tryggare arbeidskvardag.

– Dette prosjektet har vore svært spennande å jobbe med. At det fungerer så bra i tillegg, er veldig morosamt, slår dei fast.

Sjølv om nødnett snart er i bruk over heile landet, er ikkje prosjektet ferdig.

– No er det viktig at vi følgjer det opp, seier Svein Nørve. ■

Fakta

NØDNETT

- I 2004 vedtok Stortinget at det skulle byggjast ut eit landsdekkjande, kryptert sambandssystem for politi, brann og helsevesen.
- I 2009 tok politiet i Østfold og Follo i bruk nødnett, og blei dermed dei første nødnettbrukarane.
- I 2015 skal nødnett vere ferdig utbygd i heile landet. Dette er tre år etter den opphavlege planen.
- Nødnett kan brukast internt i kvar brukarorganisasjon utan at andre brukarar kan delta/lytte, men det er òg eit samvirkenett der brukarane kan ha felles talegrupper.
- Talegruppene blir sette saman etter behov, både internt og på tvers av organisasjonar.
- Alle brukarar må ha eigne godkjende nødnettradioar.
- Radioane kan sende og ta imot SMS og utveksle mindre datamengder.
- For å bruke nødnett, må alle tenestemenn i Tollvesenet som eit minimum gjennom eit firetimars kurs.

Tar i bruk pepperspray

PRØVEPROSJEKT: Ordningen skal evalueres i 2017.

Fra årsskiftet kan tjenestemenn i Tollvesenet bruke pepperspray (OC-spray) i nødverge.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

FOTO: Tollvesenet

Bruk av pepperspray (OC-spray) er et prøveprosjekt for tjenestemenn i Tollregionene Nord-Norge, Midt-Norge, Øst-Norge og noen tjenestemenn i Oslo og Akershus.

– Hensikten med prøveprosjektet er å teste om OC-spray gir økt trygghet i yrkesøvelsen samt å teste om sprayen er et virkemiddel som kan bidra til å redusere risikoen for tjenestemenn i grensekontrollen, sier prosjektleder Elisabeth C. Nettum ved kontrollavdelingen i Toll- og avgiftsdirektoratet.

KONFLIKTHÅNDTERING

Før noen av tjenestemennene kan bruke pepperspray, må de gjennom et grundig kurs på Politihøgskolens utdanningscenter.

Det er to tollinspektører fra Svinesund som har ansvaret for opplæringen. De har blant annet besøkt kolleger i Sverige, og har tett dialog med politiet om deres opplæring i bruk av pepperspray.

– Kommunikasjon og samtaleteknikk inngår også i kurset, og vil gi etaten et kompetanseløft på konflikthåndtering og kommunikasjon i tillegg til bruk av OC-spray, sier Nettum.

Pepperspray omfattes av våpenloven, og det er politimesteren lokalt som kan gi dispensasjoner fra forbudet. I forbindelse med prøveprosjektet er det søkt om dispensasjon på vegne av hele Tollvesenet. Prosjektet skal evalueres fra annet halvår i 2017. ■

Fakta

OC-SPRAY

- Ble først utviklet i USA for postverket på 1960-tallet. Formålet var å beskytte ansatte mot aggressive hunder.
- Senere har tollvesen, politi og forsvar i mange land i Europa implementert OC-spray i sitt utstyrssortiment.
- OC-spray er en forkortelse av det latinske navnet Oleoresin capsicum, et ekstrakt av pepperfrukten.
- OC-sprayen som blir brukt i det norske Tollvesenet stammer fra pepperfrukter fra India og produseres i USA.
- Oleoresin capsicum er et naturlig oljeekstrakt presset fra chilipepper. Oljeekstraktet trekkes ut av tørkede og knuste frukter gjennom organiske løsemidler. Løsemidler dampes bort, og man sitter igjen med en oljeaktig masse kalt Oleoresin capsicum.

Oppgaveoverføring snart i mål

Arbeidet med å overføre oppgaver fra Tollvesenet til Skatteetaten er i mål ved årsskiftet.

TEKST: Tore Skår | tore.skar@toll.no
FOTO: Charlotte Sverdrup

– Arbeidet med overføring av oppgaver og ansatte fra Tollvesenet nærmer seg slutten. Næringslivsaktører som blir berørt av endringene har fått direkte informasjon fra oss om hvordan de skal forholde seg. I store trekk kan vi si at den nye oppgavefordelingen innebærer få endringer for brukerne, sier Tord Bern Hansen og Svein Rustad som er programledere for dette arbeidet i henholdsvis Skatteetaten og Tollvesenet.

NYE PROSESSBESKRIVELSER

Etatene har denne høsten jobbet sammen for å få på plass beskrivelser for hvordan oppgaver skal løses i framtiden. Dette gir et godt grunnlag for hvordan oppgavene skal løses både hos Tollvesenet og Skatteetaten fra 1. januar 2016.

– Vi har jobbet for at næringslivet i minst mulig grad skal merke noe til oppgaveoverføringen. Blant annet har vi sørget for å videreføre kontonumre slik at brukerne ikke skal oppleve problemer med betaling av avgifter, sier Bern Hansen og Rustad.

NOEN KONTROLLOPPGAVER

Tollvesenet skal fortsatt utføre enkelte kontrolloppgaver knyttet til avgifter, selv om ansvaret for regelverket blir overført til Skatteetaten.

Et eksempel er utekontroller på kjøretøy, der Tollvesenet også i framtiden skal utføre blant annet avskiltingskontroller, ombyggingkontroller og kontroller med bruk av merket mineralolje (diesel). Dette selv om ansvaret for fastsetting og kontrollen med avgiftene blir overført til Skatteetaten.

– Kontrollvirksomheten er viktig for etterlevelsen. Tollvesenet har kompetanse og utstyr til å gjennomføre kontrollene. Dette vil være en god arbeidsfordeling og bidra til å styrke kontrollsamarbeidet mellom etatene, gjennom tett og hyppig kontakt, sier Bern Hansen og Rustad.

ENKELTE KONTROLLER: Ansvaret for blant annet motorvognavgifter skal overføres fra Tollvesenet til Skatteetaten. Etatene har blitt enig om at Tollvesenet fortsatt skal utføre enkelte kontroller knyttet til avgifter, som for eksempel utekontroller på kjøretøy.

335 ANSATTE OVERFØRES

I løpet av høsten har det blitt klart at 335 ansatte skal overføres fra Tollvesenet til Skatteetaten. Det er mye som skal på plass i Skatteetaten, for eksempel kontorplasser, pc'er, tilgang til nødvendige IT-systemer og opplæring.

– Vi skal sørge for at overgangen skal bli så smidig som mulig for dem som overføres. Tollvesenet ønsker å takke av de ansatte som skal overføres på en fin måte, mens Skatteetaten er opptatt av en god velkomst for de nye medarbeidere, sier Rustad og Bern Hansen. ■

Fakta

OVERFØRING AV OPPGAVER FRA TOLLVESENET TIL SKATTEETATEN

Tollvesenet skal overføre ansvaret for forvaltningen av motorvognavgifter, særavgifter og merverdiavgift til Skatteetaten. I tillegg vil Skatteetaten overta forvaltningen av alle innkreivingsoppgavene. Overføringen vil skje i to faser:

- Fra 1. januar 2016 overtar Skatteetaten ansvaret for motorvognavgifter, særavgifter for registrerte særavgiftspliktige og alle innkreivingsoppgaver.
- Fra 1. januar 2017 overtar Skatteetaten ansvaret for særavgifter for uregistrerte særavgiftspliktige og merverdiavgift ved import.

- Overføringen av oppgavene fører ikke til endringer i pliktene næringsliv og privatpersoner har ved inn- og utførsel av varer etter lov om toll og vareførsel. Alle varer skal fortsatt fremlegges for og deklarerer til Tollvesenet som i dag.
- www.skatteetaten.no vil fra nyttår inneholde relevant faglig informasjon og tjenester knyttet til de fagområdene Skatteetaten overtar ansvaret for. På toll.no vil du fremdeles finne informasjon om alle prosesser knyttet til import og eksport av varer.

Skal bli tollere

På grensen har vært med to helt ferske tollaspiranter på første skoledag.

FOTO: Terje Heiestad

Første skoledag

Bjørnar Amundsen og Maiken Jackie Ottesen ble i høst ansatt som tollaspiranter ved Ørje tollsted. En uke med introkurs er første steg i tollerutdanningen.

På med uniformen

I løpet av introkurset må de bestille uniformen de skal bruke i jobben framover.

På plass i etaten

Etter introkurset skal Bjørnar og Maiken ut i praksis ved Ørje tollsted. Her skal de tjenestegjøre før de skal tilbake til basiskurset ved utdanningen på nyåret.

I luka

Aspirantene har fått jobb i ekspedisjonen ved Ørje. Før de er ferdig med utdanningen, får de veiledning fra de andre ansatte ved tollstasjonen til å betjene sjåførene som kommer i luka.

Fortsettelse følger ...

I 2016 skal Bjørnar og Maiken fire måneder på basiskurs før det er ny praksisperiode. Når de er ferdige, kan de kalle seg tollbetjener, men da venter neste nivå som er tollinspektører. Det krever fordypning med undervisning og praksis i 14 måneder.

SJEFEN: I ti år har den norske tolleren Ketil Ottersen ledet Container Control Programme.

Container-sjefen

I ti år har Ketil Ottersen ledet det som beskrives som FNs program for narkotika og kriminalitets (UNODC) mest vellykkede program – «Container Control Programme».

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020
FOTO: Karoline Carlsen og CCP

100 tonn kokain, 3 tonn heroin, 60 tonn cannabis og store mengder ulovlige medisiner, piratkopierte varer og miljøfarlig avfall har blitt beslaglagt siden «Container Control Programme» (CCP) startet opp for litt over 10 år siden.

I 2004 besto CCP av to pilotland, og året etter ble Ketil Ottersen tilbudt jobben som leder og eneste ansatt. I dag har programmet aktivitet i 53 land og Ottersen leder hoved-

kontoret i Wien, i tillegg til sju instruktører, lokalt ansatte i deltakerlandene og åtte regionkoordinatorer spredt over hele verden. Programmet er også et samarbeid med WCO.

ETT ÅR AV GANGEN

– Vi kan bli bedre, dere kan bli bedre og jeg kan bli bedre. Slik innleder Ketil Ottersen det årlige møtet mellom regionkoordinatorene, WCO og UNODC ved hovedkontoret i Wien.

Tofik Murshudlu i UNODC innledet

møtet med å skryte programmet opp i skyene.

– Dette er noe du kan være stolt av, sier Murshudlu til Ottersen. Men når nordmannen får ordet, poengterer han potensialet de har for å bli desto bedre.

– Men ja, det har vært en suksess, erkjenner Ottersen når han sitter på kontoret sitt i 7. etasje i FN-bygningen. På veggen til den tidligere norske tolleren henger fortsatt tollflagget.

Selv om han har vært leder for program-

BESLAG: Programmet har ført til en rekke beslag over hele verden.

STANSET: CCP-enheten ved Puerto Quetzal i Guatemala har gjort dette beslaget.

KASSER: Kassevis med beslaglagte varer i Guatemala.

met i 10 år, har han fortsatt permisjon fra Tollvesenet. I FN får man bare kontrakt ett år av gangen, og framtiden til programmet er avhengig av støtte fra donorer. Foreløpig ser det positivt ut med tanke på videre finansiering, men ingenting er sikkert.

– Kommer du noen gang tilbake?

– Jeg vet ikke. Nå har jeg kontrakt ut 2016 og jeg følger med på arbeidsmarkedet hjemme, men det er ikke aktuelt å jobbe andre steder enn i Tollvesenet, sier Ottersen.

UTVIDES

Mye har forandret seg i løpet av 10 år. I star-

ten handlet CCP hovedsakelig om narkotikabeslag, men etter hvert som kompetansen har økt er miljøkriminalitet, piratkopier og utrydningstruede arter også i fokus.

– Vi har hele tiden fått midler til å bli bedre, og det har vi blitt, sier Ottersen. Nå holder programmet på med å bli utvidet til å inkludere flycargos, med et pilotprosjekt i Afghanistan kalt «CCP Air»

Det er også flere land som ønsker å delta i programmet.

– Vi har konkrete resultater å vise til og deltakerlandene får opplæring og teknisk utstyr, så derfor er det attraktivt å delta.

– Hva er årsaken til suksessen?

– Mye handler om at det er to internasjonale byråer som samarbeider. I tillegg er opplæringen lokalt veldig god, sier Ottersen.

Hans motstykke i WCO, Norbert Steilen, er enig.

– Mange av landene som deltar og vi har opplæring i, har ingen struktur. Vi gir dem det, og lærer dem å tolke manifest og se mellom linjene. Da får de også resultater og store beslag, sier han.

Selv om suksesshistoriene er mange, er lista over utfordringer også lang.

Utfordringer knyttet til finansiering er noe Ketil Ottersen tenker på hver eneste dag. Mange av de 150 reisedøgnene hans i året bruker han på donorarbeid.

Ellers er utfordringene i landene også kompliserte og sammensatte. Det handler om korrupsjon, prosjektstyring, stor rotasjon i ansatte og ustabil styresmakt.

Blant landene det er særlig store utfordringer knyttet til, er Afghanistan og Costa Rica. I disse landene er også sikkerheten for de ansatte et viktig aspekt.

– Når vi stanser en container med kokain, er det noen som mister pengene sine, og det er de sjelden fornøyd med, sier Ottersen.

ETTERFORSKNING

Etter årevis med store beslag, har Ketil Ottersen begynt å se framover. I tillegg til «CCP Air», ønsker han at det skal bli en større sammenheng mellom beslagene og den videre etterforskningen.

– Vi vil bygge en bro mellom beslag og etterforskningen. Det er viktig å få varene vekk fra markedet, men det er også viktig å ta menneskene bak, sier Ottersen. ■

Fakta

KETIL OTTERSEN

- Utdannet toller og jobbet med grensekontrollen I 1993–1997 var han sambandsmann i Spania.
- I 1997–2001 var han sambandsmann i Østerrike.
- I 2001–2005 var han underdirektør i kontrollavdelingen i Toll- og avgiftsdirektoratet.
- I 2005 ble han ansatt som leder for FN-programmet CCP.
- Han har kone og to barn.
- Bor i Wien, men har 150 reisedøgn i året.

Fakta

CONTAINER CONTROL PROGRAMME

- CCP er et samarbeid mellom UNODC og WCO.
- Programmet går ut på å lære opp tverretattlig ansatte i verdens største havner til å jobbe sammen for å identifisere høyrisiko-containere for å hindre smugling.
- Medlemslandene får opplæring og teknisk utstyr via programmet.
- 420 millioner containere forflyttes på havet hvert år, så derfor ble CCP opprettet for å kontrollere noen av verdens mest travle havner.
- Programmet er i ferd med å utvides til å gjelde flycargos, med et prøveprosjekt kalt «CCP Air».
- I dag er 53 land omfattet av CCP, og målet er å ha 75 medlemsland innen 2020.
- Siden oppstartet har donorer gitt 45 millioner dollar til prosjektet.
- CCP ble startet i 2004 med pilotlandene Ecuador og Senegal.

RÅD OG TIPS

ORDBOK | CE-MERKE: Alle vass-scooterar og båtar i Noreg med ei skroglengd på 2,5 til 24 meter skal vere CE-merkte. CE-merket viser at båten oppfyller tryggleikskrava for båttypen. Det er i utgangspunktet produsenten som skal ta seg av merkinga. Ved import av bruktbåt er importøren ansvarleg for at båten CE-merkes.

TIPS | MATVARER: Det er strenge restriksjonar når det gjeld å ta med seg matvarer inn i Noreg frå land utanfor EU. Det gjeld òg for postsendingar. Det er forbode for privatpersonar å ta med eller få sendt kjøt, kjøtprodukt, mjølk og meieriprodukt.

RÅD | PAKKESPORING: Ved netthandel er det ein transportør som fraktar varene. Tollvesenet verken fraktar eller oppbevarer varer, og kan derfor ikkje svare på kvar pakken er. Fleire av fraktselskapa tilbyr tenester der pakkeane kan spores.

NETTKURS: På toll.no er kurset tilgjengeleg for alle.

På nett for næringslivet

2. november lanserte Tollvesenet for første gong eit nettbasert kurs, som er tilgjengeleg for alle på toll.no.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

Med et nettbasert «Basiskurs i tollbehandling ved import», håper Tollvesenet å nå ut til fleire og gjere det enklare for næringslivet å setje seg inn i dei grunnleggjande tollreglane.

OPE FOR ALLE

– Vi er svært nøgde med at kurset no er utarbeidd og tilgjengeleg, seier kontorsjef Arnstein Lien ved infosenteret i Tollregion Oslo og Akershus. Infosenteret gjennomfører kvart år mellom 70 og 80 kurs for næringslivet. Rundt 16 av dei er dagskurset «Basiskurs i tollbehandling ved import», som no altså òg er tilgjengeleg på nettet.

– Opne kurs på Internett ser vi på som eit godt supplement til dei ordinære kursa vi arrangerer på Gardermoen. Nettkurs blir stadig meir utbreidde, og Tollvesenet må òg ha tilbod gjennom denne kanalen, seier Lien.

FLEIRE KURS

Det er kompetansesenteret til Tollvesenet, i samarbeid med fagavdelingane i direktoratet og infosenteret, som har hatt ansvar for å utarbeide nettkurset.

– Det er stor utskifting blant dei tilsette i

bransjane vi møter, og no håper vi å nå fleire i næringslivet oftare. Nettkurset er tilgjengeleg for alle, uavhengig av geografi, og du kan gjennomføre det når du sjølv har tid, seier fungerande kontorsjef Anne-Sofie Eriksen Huuse ved kompetansesenteret. På sikt er målet å utvikle fleire nettbaserte kurs.

– Det langsiktige målet er ei meir korrekt deklarasjon ved at tilsette i spedisjons-, import- og eksportbedrifter i endå større grad blir bevisste på ansvaret dei har overfor Tollvesenet, seier kontorsjef Arnstein Lien. ■

Fakta

TOLLBEHANDLING VED IMPORT

Det tek rundt to timar å gjennomføre e-kurset. Kurset er heilt grunnleggjande, og gir deltakarane basiskunnskap om tollprosedyrane og rutinar ved vareimport.

Kurset passar for ...

- deg som importerer varer eller vurderer å begynne med det
- controllerar, rekneskapsførarar eller andre som kontrollerer tolldeklarasjonar i ettertid
- deg som ønskjer å få vite meir om tollprosedyrar ved vareimport

PROFIL

THORE JOHANSEN (42) begynte å jobbe i Tollvesenet i 1994, og han har vært seksjonsleder ved Storskog i nesten like mange år. Johansen er gift og har to barn. Når han ikke står på grensa, er han opptatt av fotografering og historie. Han liker å trene og finner gjerne tid til pistolskyting.

Fikk hverdagen snudd opp ned

Nedgangen i grensetrafikken preget hverdagen til Thore Johansen og hans ansatte. Nå er hverdagen snudd opp ned for tollerne på Storskog.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

– I går kom det 136 personer. De fleste på kvelden, så da var det bare å stå på, sier seksjonsleder Thore Johansen ved Storskog tollsted om situasjonen i midten av november.

Årets første halvdel var preget av mindre trafikk enn normalt, men i september merket han og kollegaene at noe var i ferd med å skje. Siden har strømmen av asylsøkere som kommer syklende over grensen fra Russland eksplodert.

Med strømmen har interessen for den østligste tollstasjonen i Norge økt, og Storskog har blitt satt på mediekartet.

– Det er i utgangspunktet politiet som har ansvaret for denne situasjonen, men Tollvesenet er i høyeste grad involvert og blir påvirket, sier seksjonslederen.

Til nå har Storskog forsterket vaktlagene,

og en del ressurser i tollregionen har blitt omdisponert til Storskog.

POLITIETS ANSVAR

Asylsøkerne som kommer over grensa blir først tatt hånd om av politiet, og så er det Tollvesenet sin tur.

– De er å betrakte som ordinære reisende, så vi har ansvaret for å kontrollere dem som alle andre, sier Johansen. I tillegg til tollkontrollen, bistår de også politiet ut fra den kapasiteten de har.

– Samarbeidet med politiet er veldig bra. Vi har eksistert sammen på Storskog siden vi åpnet, og det har gjort denne situasjonen mye enklere. Etatslinjene er allerede litt visket ut, og vi jobber sammen med et felles mål om å forhindre grenseoverskridende kriminalitet, sier Johansen.

Politiet har også oppbemannet kraftig,

noe som gjør situasjonen utfordrende på Storskog. Det er rett og slett ikke plass til alle som er på jobb for å ta imot strømmen over grensa.

– Vi skal også ta oss av den ordinære trafikken her, og bygget vi har er ikke designet for den situasjonen vi er i nå. Men vi har gjort en del endringer og funnet løsninger for å kunne håndtere både asylsøkere og ordinær trafikk.

Hva som skjer videre, er imidlertid seksjonssjefen spent på.

– Om dette fortsetter, kan det bli nødvendig å få bistand fra andre deler av landet.

Økningen i arbeidsmengde fører til slitasje på de ansatte, men Johansen skryter av tollerne på Storskog.

– De har vært utrolig positive til å stille opp og få en løsning på dette, sier han. ■

SPEDITØR: Lisa Aymard ble fascinert av logistikkbransjen da hun studerte. I dag er hun ansvarlig for tonnevis med varer som fraktes fra hele verden.

JOBBER MIN

Navn: Lisa Aymard

Yrke: Speditør

Arbeidsplass: Prosjektavdelingen i Oslo sitter det 12 personer som hovedsakelig tar seg av frakt av varer som krever spesialløsninger

Antall kolleger: 470 i Norge

Mitt skip er lastet med ...

Verdier for titalls millioner av kroner fraktes daglig med skip på sjøen. Noen av skipene er Lisa Aymard ansvarlig for at kommer fram.

TEKST OG FOTO: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

Selskapet Kuehne + Nagel er verdensledende på sjøfrakt. Det globale selskapet har totalt 66 000 ansatte i 100 land. I tillegg til sjøfrakt, er de verdens nest største på flyfrakt og blant verdens ledende logistikselskaper.

I Norge har selskapet 470 ansatte, og i prosjektavdelingen i Oslo sitter det 12 personer som hovedsakelig tar seg av frakt av varer som krever spesialløsninger. Lisa Aymard har jobbet i prosjektavdelingen i tre år.

– Jobben min går kort fortalt ut på å finne best mulig løsning for å frakte en vare fra A til B, sier hun.

RÅVARER TIL FISKEFÔR

Hoveddelen av frakten hun har ansvaret for er råvarer som mel- og kornprodukter. Tonnevis med hvete, fiskemel, soyamel og solsikkel skal fraktes fra leverandører i land som Brasil til Norge. Kunden og importøren er blant annet noen av Norges største produsenter av fiskefôr til havbruksnæringen.

– Det er mange involvert i prosessen: leverandøren, rederiet med skip og mannskap, havneagenter, tollmyndighet og mottaker. Så veldig mye av jobben handler om kommunikasjon og rett informasjon til riktig tid, sier Aymard.

– Mange av kundene våre synes tollreglene kan være kompliserte, og da er det vår jobb å forenkle dette og gjøre jobben for dem.

Når hennes kunde kommer med et ønske om å kjøpe et gitt antall tonn hvete, starter jobben til speditør Lisa Aymard.

– Vi må finne ut hvilken type skip som passer best til hver last. Hvordan kan vi fylle opp skipet for best mulig utnyttelse? Og så må vi tenke på hvordan vi skal laste det ut fra egenskapene til varen. For eksempel har korn som hvete en flytende egenskap som gjør at den lett kan forflytte seg i lasterommet om den ikke er lastet på en bestemt måte. Og den må fordeles jevnt så ikke skipet ligger skjevt i vannet og mister stabiliteten, sier hun.

I tillegg skal frakten helst komme fram så fort som mulig og så billig som mulig.

TOLLKONTROLL

Mange av råvarene Kuehne + Nagel frakter, kommer fra land utenfor Europa. Det er vanlig at de kommer til de aller største havnene i Europa med enorme skip, som ikke hadde fått plass i norske havner. Så lastes varene om til lasteskip som selskapet enten har leid i sin helhet eller containerskip som går faste ruter.

Når varen er lastet optimalt i skipet og er på vei mot Norge, starter jobben overfor Tollvesenet. 24 timer før bulkklaster kommer til en norsk havn, skal Tollvesenet være varslet, og når skipet kommer, må de få lossetillatelse før kunden kan motta varen sin.

– Det får de også om vi har gjort jobben vår, sier Lisa Aymard.

Det er flere dokumenter som må framvises, og det er ikke alltid lett å få dem klare i tide. Dersom de ikke er på plass ved ankomst, kan Tollvesenet likevel gi lossetillatelse med ti dagers frist til å vise fram dokumentene.

– Med gode rutiner går dette stort sett greit. Det er mange som er avhengig av at vi har gjort jobben vår riktig. Har vi ikke alle dokumentene i orden, stjeler vi tiden til skipet, fabrikkarbeiderne som skal ta imot varene og tollerne som må kontrollere, sier Aymard.

FORENKLER FOR KUNDEN

Foreløpig har hun kun opplevd dokumentkontroll fra Tollvesenet på fraktene hun har hatt ansvaret for.

– Da er det deler av dokumentene de reagerer på. For eksempel hvis fraktdokumentet viser at lasten veier 2005 tonn, mens fakturadokumentet viser 2000 tonn. Da må vi ha en forklaring på dette, sier hun. Er ikke alt i orden, kan det fort bli kostbart, med straffesatser fra Tollvesenet. Det er ikke heldig for speditøren eller kunden deres.

– Mange av kundene våre synes tollreglene kan være kompliserte, og da er det vår jobb å forenkle dette og gjøre jobben for dem, sier Aymard.

Selv om det stort sett er råvarer som hvete hun som speditør er ansvarlig for, er hun fullt klar over verdien hun har ansvaret for.

– Når det er snakk om flere tusen tonn vare per skip, blir det fort verdier for 10 til 30 millioner kroner, sier hun.

STØRSTE UTFORDRING

Den største utfordringen hun har stått overfor, er imidlertid ikke frakt til Norge.

I forbindelse med humanitærhjelp til Somalia hadde hun ansvaret for å frakte en container med solcellepaneler til et solcelledrevet sykehus i indre Somalia. Å få dokumentene godkjent av riktig tollmyndighet

var en krevende del av jobben, men å få frakten helt fram var heller ikke bare enkelt.

– Da containeren kom fram, var det opprør i havnen. Den måtte derfor få sikkerhetskortese videre. Den ble bestilt, så avlyst slik at ingen skulle vite tidspunktet før 19 bevæpnede militære plutselig dukket opp for å eskortere frakten inn i landet. Så det er en drøm å jobbe med frakt av varer i Europa sammenlignet med andre land, sier Aymard.

– Ikke minst med det norske tollsystemet, hvor alt skjer elektronisk, legger hun til. ■

Fakta

KUEHNE + NAGEL

- Ble opprettet i Tyskland i 1890.
- Er et av verdens største logistikk-selskap.
- Verdensledende på sjø- og flyfrakt.
- 66 000 ansatte i 100 land.

SPEDITØR

- Jobber med logistikk og transport via bil, båt, bane eller fly.
- Finner de beste løsningene for å frakte varer fra et sted til et annet.
- Jobber globalt og må ha høy kompetanse innen tollregler, sikkerhetsbestemmelser, geografi og kommunikasjonsveier.
- Må ta hensyn til tid og økonomi og kommunisere med personer i inn- og utland.

HISTORIE

Tolldirektoratet har sidan 1957 halde til i Schweigaards gate 15 i Oslo. Det er òg den tidlegare jernbanetollstaden i hovudstaden. Bygningen blei oppført i åra 1926–1927.

Tilbake til Tolldirektoratet

1. januar 2016 blir Toll- og avgiftsetaten til Tolletaten. Då skal Toll- og avgiftsdirektoratet igjen heite Tolldirektoratet.

Tekst: Thore Simenstad | thore.simenstad@toll.no

Foto: Tollvesenet

Tolldirektoratet blei oppretta i 1957 med Karl Trasti som tolldirektør. Han hadde vore statssekretær i Finans- og tolldepartementet, og saman med statsråd Mons Lid var han arkitekten bak direktoratsmodellen. Tolldirektoratet blei det første frittståande direktoratet. Dei to første toll-direktørane sat frå 1938 til 1957 i det dåverande Finans- og tolldepartementet. Men både Sigurd Christian Aamodt (1938–1946) og Johannes Dannevig (1946–1957) var usynlege for tenestemennene i Tollvesenet. Karl Trasti var derimot ein svært synleg tolldirektør, og han blei godt kjend med tenestemennene sine.

Ei av dei første oppgåvene hans var å effektivisere og slanke Tolletaten. Ei rekke små grensetollstader med lita eller inga verksemd blei lagde ned, og om lag 1000 tenestemenn forlét etaten gjennom naturleg avgang og omorganiseringar. Trasti innførte stopp for nyttilsetjingar fram til 1966, då det igjen blei opna for å ta inn tollaspirantar på Tollskolen.

SLÅTT SAMAN

Tolldirektoratet blei slått saman med Avgiftsdirektoratet i 1974. Det offisielle namnet blei då Direktoratet for toll og særavgifter, før det blei endra til Toll- og avgiftsdirektoratet i 1978. Frå 2016 er det igjen klart for berre Tolldirektoratet. Det har samanheng med at dei fleste avgifts-

oppgåvene blir overførte til Skatteetaten frå årsskiftet.

TOLLETATEN BLIR TIL

Hovudoppgåvene til den framtidige etaten blir grensekontroll og vareførselsadministrasjon, og derfor blir namnet endra til Tolletaten. I daglegtalen har publikum og tollarane snakka om Tollvesenet, mens Finansdepartementet har brukt namnet Toll- og avgiftsetaten i fleire år allereie.

Frå midten av 1990-åra hadde Jan Solberg tittelen toll- og avgiftsdirektør, men frå årsskiftet får dagens toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse tittelen tolldirektør. Det var òg den opphavlege tittelen til etatsleiaren.

TAL OM TOLL

67

fuglar hadde ein rogalending med seg på ferja frå Danmark til Kristiansand. Då han blei stansa i tolla, hadde han med seg 31 kanarifuglar, 31 diamantduer, 4 vaktlar og 1 ukjend fugl.

78

tollaspirantar tok til på tollarutdanninga i 2015.

172

beslag blei resultatet etter ein nordisk tollaksjon retta mot postsendingar.

335

ansatte skal overførast frå Tollvesenet til Skatteetaten.

50 388

har framleis ikkje betalt årsavgifta. Dei skyldar statskassa 101 752 649 kroner.

284 fiskefluger

Tollarar ved Bergen lufthamn Flesland stansa i oktober 284 fiskefluger som kom i ei sending frå Kenya via Dubai. Fiskeflugene inneheldt fjør frå brokadehanen, eller jungelhanen som han òg er kjend som. Fjørene står på lista over trua artar (CITES). – Den trua fuglearten blir fanga ulovleg i India på grunn av fjørene i nakken. Fuglenakkane blir så sende til Kenya, der fiskeflugene blir laga, seier kontorsjef Åge Skår i tollkontrollen på Bergen lufthamn Flesland.

TOLLTAVLA

KURS FOR NÆRINGSDRIVANDE

(Arrangør: Tollregion Oslo og Akershus)

KURS	TIDSPUNKT	KVAR	FOR KVEN
Basiskurs i tollbehandling	Våren 2016. 16 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som tollekspederer varer eller driv verksemd knytt til import eller eksport.
Kurs i opphavsreglar – preferanse-tollbehandling	Våren 2016. 4 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som importerer eller eksporterer varer eller vurderer å begynne med det. Speditørar og controllerar.
Kurs i toll- og avgiftsfritak, mel-lombels innførsel og tollverdi	Våren 2016. 5 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Speditørar, deklarantar og controllerar.
Kurs i klassifisering – lær tolltariffen å kjenne	Våren 2016. 5 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som tollekspederer varer eller driv verksemd knytt til import eller eksport.
Kurs i klassifisering – lær tolltariffen å kjenne	Våren 2016. 5 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som tollekspederer varer eller driv verksemd knytt til import eller eksport
Kurs i særavgifter	Våren 2016. 4 kurs heldt i 2015.	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som importerer eller produserer særavgifts-pliktige varer. Speditørar, innkjøparar og controllerar
Kurs i tollagerhald	Våren 2016. 6 kurs heldt i 2015	Tollbygget ved Oslo lufthamn, Edvard Griegs vei.	Alle som har tollager, vurderer å skaffe seg det eller vil vite meir om det

TOLLVESENET

Postboks 8122 Dep.
0032 Oslo
E-post: post@toll.no

KONTAKT TOLLVESENET:

22 86 03 12

Container-sjefen

SJÅ SIDE 20

Mitt skip er lastet med ...

SJÅ SIDE 24

AUKSJON: Chanel-veske, knivsett, badestamp og servise var blant varene.

Populær tollauksjon

For tredje gong i år blei det halde tollauksjon på qxl.no i starten av november.

TEKST: Karoline Carlsen | kaca@toll.no | 922 61 020

Til saman var det 99 utrop på varer som Tollvesenet har inndrege, og då auksjonen blei avslutta, var alle varene selde, og statskassen hadde fått inn 520 825 kroner. Erfaringsmessig endrar den totale summen seg noko i ettertid, fordi ikkje alle betaler og nokre bodvinnarar trekkjer seg.

Blant dei mest populære varene som blei

selde denne gongen, var ei Chanel-veske. Denne vara fekk flest spørsmål, og til saman fekk ho 173 bod. Til slutt blei veska seld for 43 000 kroner.

Elles var det denne gongen mellom anna mogleg å by på knivsett, bildelar, badestamp og ei baddør til bil.

Tollauksjonar blir gjerne haldne fleire gonger i året, avhengig av kor mykje som er blitt inndrege. Inntektene frå tollauksjonane går til statskassen. Til no i år har statskassen fått inn 1 066 870 kroner på dei tre auksjonane. ■

TOLL
CUSTOMS